

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Haereditas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

suae religionis, quomodo sunt excommunicati, supra. Excommunicatio §. 3. Apostasia. §. 6. ex causa tamen rationabili potest quis dimittere, ut dum vult se balneare, vel honeste recreare, & postmodum assumere. Aliiter dimittere, vel occultans dum procedit in publicum, ita ut non cognoscatur religiosus, mortaliter peccat, & incidit in canonem. cleri. ut periculosa. ne clerici vel monachi. Et licet inter doctores sit magna diuersitas; tamen, quia talis ita occultans habitum, ut à conuersariis cum illo non reputetur religiosus, vagandi materiam habet, ac si materialiter habitum dimisisset, quæ vagandi occasio pro ratione ponitur in canone, ideo talem non euadere sententiam, etiam quod materialiter non deponat, crediderim, & ita tenet Caietanus verb. excommunicatio. canone 61. Et Sil. videtur idem sentire. verbo, excommunicatio nona. §. vigesimo quarto. notabili. quarto. & in verbo, habitus. §. tertio dicit allegans Archipresby. quod monachus utens habitu clericorum secularium, ut non appareat monachus, vel non cognoscatur vel propter verecundiam, vel propter vanitatem, non euadit mortale, nec sententiam. supra. Excommunicatio quinquagesima tertia. Caueant itaque religiosi ab habitus occultatione.

§. SECVLARES vtentes veste religiosa, siue masculorum, siue foeminarum causa ludi, ex leuitate, siue irrisione, & turpitudine, non videntur mortaliter peccare: quia nullo iure hoc est vitabile. Si autem hoc faciant causa vituperij: secundum glossam in capitulo, cum decorum. de vita & honestate clericorum cum prohibitum sit uti habitu monachali, vel alio religioso, & hoc faciens grauius punitur. in authentica de sanctis Episcopis. §. ultimo, columna 9. consequenter mortaliter videntur peccare, Imò etiam quod non fiat hac de causa, si tamen fiat cum ludibrio, ut cum deferuntur lasciuè, verè, vel apparenter, ut in masculis, seu laruis, videtur omnino mor-

tale: quia est magna irrisio Dei in suis sanctis. Similiter cum deferuntur à mimis, & histrionibus vituperosa exerceantibus. C. de Episcoporum audientia. l. mimæ. Panormitanus in dicto capitulo cum decorem, dicit ludibria esse rerum inhonestarum narrationes. An Christianus assumens habitum infidelium peccet. supra. fides, infra. in fidelitas. §. 13. Seculares non vtentes habitu secundum morem patriæ, peccant, vel non: secundum eorum statum, infra. Ornatu. §. 1. Monachus ad curiam ecclesiæ secularis assumptus, ab habitu monachali non absoluitur, nisi ob scandalum vitandum. c. Deus. de vit. & ho. clericor.

HASTILVDIVM.

HASTILVDIVM, quod fit, quando duo milites currunt cum lanceis, vnus contra alium: quia ibi communitè non interuenit mors, seu mutilatio, non est ex suo genere mortale peccatum, & similiter quicumque alius ludus militaris, similem habens conditionem. Si tamen verum est ibi: ut in pluribus, non adesse periculum personale, propter quod torneamenta damnantur. de tor. c. felices. infra. torneamentum. per totum. Et cum hoc mortale non sit, licebit dominis permittere huiusmodi, & alijs cum delectatione inspicere.

HÆREDITAS.

HÆREDITAS est successio in ius vniuersum, quod defunctus habuit tempore mortis: secundum Barto. in rub. de acqui. hæred. ff. & ea data, vel vedita, trāsit in ius patronatus, & omnia iura, secundum Innoc. in c. ex literis. de iur. patro.

§. SECVNDVM ius gentium, hæres non succedebat in ius vniuersum defuncti, sed capiebat bona tāquam vacantia, ex hoc sequitur, quod hæres non tenetur in conscientia (quæ sequitur hoc ius) ultra vires hæreditatis. C. de iur. deli. l. fin.

§. QVANDO defunctus ab intestato

moritur, vel inualidè testatus est, qui & quomodo succedat, vide Sil. Hereditas. §. 1. & Tabul. ibi. §. 2. 3. & 4. hæc enim ad confessorum non spectant, sed ad causidicos potius.

4 CLERICO mortuo ab intestato, habenti bona propria, de quibus poterat disponere, succedent in talibus agnati, prout iura disponunt. Si verò non habebat huiusmodi bona, succedet Ecclesia, cui tempore mortis serviebat, vel altare, cui tantum serviebat, quod altare habeat bona distincta ab Ecclesia ipsi deputata. no. in capitul. fina. 12. quæstio. vlti. nisi sit presbyter ex servitute promotus ad sacerdotium, cum consensu dominorum. de cuius bonis si ab intestato decedat, quatuor sunt partes, de quibus una episcopo, una pauperibus, una ecclesie, & una parentibus dabitur, nisi esset talis hæreticus, quia tunc succedit Ecclesia. ut in capit. 1. de success. ab intest.

5 CLERICI succedunt laicis eo ordine, quo alij, quia iura eos non excipiunt: imò & religiosi, qui possunt habere proprium in communi, non obstante vitio ingratiitudinis, commissio in seculo. per capitul. fina. 19. q. fina. & fratres prædicatores etiam ex privilegio (ut dicit Arch. Flor. quamvis sint mendicantes.) Sexti III. quod incipit, Considerantes. Quomodo autem succedant, vel non, in feudo, vel emphyteosi, vide Tabul. feudum. §. sexto & nono. & Emphyteosis. §. 2. & 3.

6 A hæreditate patris excluditur filius vel alius propter quinque. Primo, si pater fuit hæreticus, nam hæreticorum bona ipso iure sunt confiscata. capitulo, cum secundum. de hæreticis, libro. 6. Secundo, quando pater læsæ maiestatis crimen commisit. C. ad legem Iuliam maiestatis. l. quicquid. Intellige hoc crimen, quando commissum est in eum, qui superior non cognoscit tantum, secundum Salicetum in dicta. l. quicquid. & quod talis esset eius subditus. clementi. pastoralis. de iudicis. Tertio, si pater oc-

cidit, vel mutilavit rectorem illius ecclesie, in qua feudum habebat, quod deberet ad filios transire. capitulo in quibusdam. de penis. propter quod nec eius filij, usque ad quartam generationem, in collegio clericorum debent admitti, nec ad prælaturam in aliqua religione, ut in dicto capitul. quibusdam. Episcopus tamen potest dispensare, ex quo conditor canonis non sibi refer. argumentum in capitul. nuper. de sententia excommunicat. Quarto, si filius, vel alius qui potest succedere, furioso debitam curam non impendit, si tamen in scriptis fuit monitus, ut curam eius haberet. authentic. ut cum de appellatione. cognos. §. causas. sed succedet ille, qui in domo sua proprijs sumptibus usque ad mortem procuravit, evacuata institutione eius, qui neglexit. Quinto, si eos, quibus succedere debebat, in captivitate per suam negligentiam permisit. in dict. §. causas. & etiam in casibus, quibus potest exheredari. supra. Exheredatio. §. 1. Quomodo filij naturales, vel legitimi succedunt, supra, Filius. per totum.

7 CONSVETUDO, quæ est in aliqua terra, quod mortuo aliquo sine liberis, dominus terræ totum, quod illius erat, accipit, cum sit præscripta, eum excusat, qui hoc pactum ab initio fuisse allegare potest.

8 BONA ingredientis religionem ab intestato, veniunt religioni, siue sit mendicantium, siue non. per capitul. in præsentia. de probationib. & prædicatores habent privilegium Sexti, ut supra, & alius eiusdem, quod incipit, Nuper per nostras. Panormitan. dicit in dicto capitulo in præsentia. quo ad minores non, tamen credo eos etiam privilegia habere, & secundum Panormitan. supra, non succedet aliquod monasterium particulare, sed erit in potestate superiorum providere, sicut sibi videbitur. Consuetudo tamen in ordine prædicatorum est, ut ille conventus succedat, cuius frater dicitur esse filius profes-

sus, nisi transferatur filiatione per generalem.

⁹ **S** i ingrediens erat tantum usufructuarius, transibit usufructus in monasterium usque, ad mortem ingredientis, & non ultra, secundum Panormitan. ubi supra.

¹⁰ **I** n collatis tali ingredienti ea lege, ut non alienentur, sed in familia remaneant, nihilominus succedet monasterium, ut tenet Ioan. Andr. & est argumentum in l. i. ff. de fund. instru. Si autem prohibitum est, ut ad extraneum perveniant, non succedet secundum Pan. supra.

¹¹ **H**ÆRES institutus solus certa parte, qui non proprie dicitur hæres, sed legatarius, ut in l. quoties. C. de hered. inst. secundum Pan. in c. quia ingredientibus. de testam. & Feder. conci. 126. alio non dato hærede, totam hæreditatem adire potest, cessante dolo testatorem ducente ad hoc.

¹² **S** i A. instituat B. hæredem in certa parte, & dicat, nolo quod de bonis meis plus possit habere, sed sit contentus, & c. & alius hæres vniuersalis institutus nolit hæreditatem adire, B. non poterit illam adire, ut in l. quoties. ff. de hered. inst. §. sed si duo. sed veniunt succedentes ab intestato, quia testamentum non reperitur hæredem habere, cum non possit quis pro parte decedere intestatus, & pro parte testatus. l. ius nostrum. ff. de regul. iur.

¹³ **H**ÆRES quantum est de iure canonico, & in conscientia, tenetur pro delicto defuncti, quando agitur contra eum pro satisfactione, & hoc sequuntur communiter doct. & sic intelligenda sunt glo. in c. ex presentium. de pigno. & ca. i. de solutio. & de usur. cap. tua nos. in quantum scilicet hæreditas se extendit, quicquid sit secundum ius civile. Panor. verò in cap. fin. de sepul. dicit hoc verum, quando defunctum penituit, sed in conscientia, siue penituit, siue non, tenetur.

¹⁴ **H**ÆRES tenetur in conscientia solvere legata relicta, etiam sine debita solennitate, dum modo constet de voluntate defuncti, secundum Panorm.

in c. quia plerique. de immunita. eccl. quia ex sola voluntate defuncti oritur obligatio naturalis, ut tenent Cismontani doctores. Et hanc opinionem dicit Alber. in l. eum quis. C. de iur. & fact. igno. esse tenendam.

¹⁵ **H**ÆRES non tenetur satisfacere ultra vires hereditarias, his, quibus defunctus erat obligatus, si fecit inventarium, si verò non fecit, tenetur in foro contentioso, ut in l. fi. C. de iur. delib. ran. non autem in conscientia, secundum Ioan. Andr. & Panor. in d. c. plerique. licet Federi. in consi. 21. dicat, quod in conscientia etiam tenetur: primò tamen melius, quia æquius.

¹⁶ **S** i sunt plures hæredes, quilibet non tenetur in solidum solvere debita, vel legata, sed ordinariè quilibet pro parte sua hæreditaria tenetur. C. de act. hæredita. l. pro hæreditarijs. Fallit tamen in 7. casibus, quos vide in Tabiè. hæres. §. 6.

¹⁷ **S** i hæres est pupillus, non propter hoc differretur solutio debitorum, vel legatorum, ut in l. sub prætextu. C. de acti. hæred. Hoc enim tenere alienum invito domino est.

¹⁸ **A** n hæres rogatus restituere hæreditatem, possit aliquid de ea vendere, & in quibus casibus. Tabiè. ibid. §. 5. Sil. hæreditas. 4. §. 2.

¹⁹ **I** n bonis ingredientis religionem non capacem hæreditatis, succedunt venientes ab intestato, secundum communem opinionem. argum. authent. bona. C. de bon. præferi. nisi prædicta bona fuerint ei relicta sub conditione, ut si decesserit sine liberis, restituantur, quia tunc in pias causas erogari debent. Casus est in §. sed hoc in præsentia. authent. de sanct. episcop. in fin. & hoc sequitur Angel. in quadam disputatione.

²⁰ **S** VBSTITUTIO facta de aliquo in defectu liberorum, expirat per ingressum religionis, per glo. in c. in presentia. de probat. Si talis est privatus, vel rogatus restituere privato. intellige postquam tenuit monachatus, secundum gloss. in §. hac præsentia. authent. de sanct. episcop. Si autem substituitur

tuitur ecclesia, vel locus religiosus, vel alia pia causa, non expirat substitutio, vel fidei commissum. in dict. §. sed & hoc concor. Pan. in dict. c. in presentia. Quod si talis non ingreditur monasterium, sed efficitur clericus, non euanescent substitutio, per gloss. in dict. c. in presentia nisi efficiatur clericus, ut in ecclesia perpetuo remaneat, vel ut reditus expendantur in pias causas ut in d. authent. dicitur. si autem dedicat se, & sua ecclesie seculari, & non sit clericus, non euacuatur substitutio. in dict. gloss.

²¹ Si quis religionem ingreditur in fraudem substituti, non euacuatur, secundum Panor. in d. cap. in presentia. & probabitur fraus, probando cominationes factas substituto per heredem. 20. quæst. 3. c. fin. sed si non intrauit, sed monasterium heredem instituit, non expirat, secundum Ar. in cano. si qua. 19. quæstio. fin. & hæc via communior est sequenda, etiam secundum Rosel. verb. legare. §. 24.

²² Si ad illam clausulam generalem, si sine liberis, addatur ex se legitime descendentes, vel ex suo corpore natis, per religionis ingressum expirat substitutio, secundum Bart. cuius rationes vide in Arch. Floren. 3. part. tit. 10. capit. 4. §. antepenultim. licet quidam alij contrarium teneant. Sed si fiat substitutio cum ista conditione, quod monasterium non ingrediat, per ingressum illius non expirat, secundum Panor. in d. cap. in presentia, quia conditio impediens matrimonium spirituale, vel corporale, habetur pro non adiecta. l. cum tale. ff. de con. & demon. Vnde mulier non tenetur restituere relictum sibi cum onere restituendi si non nupserit. l. quotiens. ff. de cond. & dem. on. & legatum factum si non nupserit, tenet, etiam quod nubat. ff. eod. l. filie. Et si relinquitur puellæ 200. si nupserit, 100. verò si intret monasterium, habebit nihilominus 200. secundum Albert. in l. Deo nobis. C. de episc. & cle. & Richar. Malumbra. in l. quoniam in prioribus. C. de inof. testa. & non

facit differentiam utrum sit filia, vel extranea. non enim prioris est conditio nisi religionem intrando, quam nubendo, imò melioris.

²³ In quadam ciuitate est statutum, quod existentibus masculis, femine non succedant, sed solum dotentur de bonis paternis. Petrus habet filium Ioan. & filiam Bertam, sed antequam dotetur, Berta mortuo patre, moritur & Ioan. relicta filia Antonia tantum, quis succedet? Antonia, vel Berta eius amita? Respondet Vgolinus de fontana, quod succedet Antonia, & non Berta, quia ex mortuo patre fuit acquisitus Ioan. filio, cui succedit filia, cum non sint masculi. & Berta dote contentabitur sua tantum: si filius esset mortuus ante patrem, relicta filia Antonia. Facit ad hunc casum. l. emptæ. C. de hered. vel actio. vend.

²⁴ HÆRES tenetur prius debita defuncti quam legata soluere, quia debita sunt anteriores obligationes. Si tamen sine dolo venientibus legataris prius soluisset, si nihil amplius habet de hereditate, non poterit molestari à creditoribus, sed ipsi creditores habebunt regressum contra legatarios, quia ipsi habent quos illis debebatur. infra, Restitutio §. 35.

²⁵ HÆRES institui potest quilibet non prohibitus à lege, ut in cap. cum apud de spon.

²⁶ MULTAE personæ prohibentur institui hæredes. Et primo hæreticus, seu paganus. c. b. quis episcopo. de hære. Secundo, credentes, receptatores, & defensores hæreticorum. eodem. cap. excommunicamus ele. prim. Tertio, apostata. Quarto, collegium illicitum. Quinto, deportatus. C. de hæredi. insti. l. 1. Sexto, damnatus ob crimen famosum. Septimo, infecutor cardinalium. de pœni. cap. felicitis. in sexto. Octauo, excommunicatus tempore institutionis, vel mortis, vel aditionis hereditatis. ff. de hæredib. instituend. l. sed si in conditione. §. solemus. Nonò, sputij nati ex damnato coitu. supra filius. §. 7. Decimo, inces-

tuos

stuoſi cum monacha. cano. ſi quis ſollicitauerit. in glo. 27. queſtion. 1. Undecimò, committens læſæ maieſtatis crimen. canon. ſi quis. de pœnitent. diſtinction. 1. Duodecimò, Simoniaci ſecundum aliquos, quia videntur pares lædentibus maieſtatem. Tertio decimò, qui non poſſunt habere neque in proprio, neq; in communi, vt erant minores. clemen. cxiui. de verb. ſigni. ſ. cupientes. Hæres quomodo tenetur ad vora defuncti implenda. infra. Votum. ſ. 24. De generibus, & ſpeciebus ſubſtitutionum hæredis. vide Sil. hæreditas. ſ. 4.

HEREMITA.

HEREMITA eſt, qui verè, & purè ſolitariam vitam eligit. in can. qui verè. 16. queſtion. 1. in glo. & ad prælaturam poteſt vocari tantùm auctoritate Papæ. in c. cum monaſterium. de elect. Et hi non habent determinatã regulam, vel vitam, ſecundum gloſ. in dict. ca. qui verè. Nec vita eorum ſtrictior eſt vita monachorum.

HEREMITÆ qui elegerunt vitam ſolitariam in ſpiritu libertatis, habent ſolenne votum caſtitalis, non autem obedientiæ, ſecundum Tho. ſecunda ſecunda. queſtion. 186. ar. 5. & proprium habere poſſunt.

HEREMITÆ huiusmodi gaudet priuilegio clericali ſecundum veriorẽ opinionem, licet aliqui oppoſitum dicant. Vide ſuprà, Excommunicatio. 1. ſ. 8. dummodò alicui regulæ ſint aſſignati, vt limitat Arch. vel gaudet hoc priuilegio.

RELIGIOSI cum licentia ſuorũ prælatorum poſſunt eligere vitam eremiticam, id eſt, ſolitariam: tamen ſemper ſunt religioſi habentes tria vora, nec expedit, quod prælatus talem licentiam tribuat, niſi valdè perfectis, qui aliorum regimine non egent: ſecundum Thom. ſecunda ſecunda. q. 188. a. vlti. Periculofiſſima enim eſt habitare ſolitarie.

HÆRESIS.

HÆRESIS crimen infidelitatis eſt ex tribus conſtans, ſcilicet errore in his, quæ ad Chriſtianam fidem

pertinent, & pertinacia. Aduerte tamè propter ly pertinacia: quorum quædam ſunt credenda vt iam ab eccleſia determinata (vt quòd ſpiritus ſanctus procedat à patre, & à filio) & in huiusmodi non requiritur alia pertinacia, niſi non credere, quia ſatis videtur pertinax, qui dictis ſacræ ſcripturæ, vel determinationi eccleſiæ non acquieſcit. Aliqua autem ſunt ambigua nondum determinata ab eccleſia, nec clara in ſacræ ſcripturæ, & qui non credit illa, non eſt hæreticus, niſi ſit adeò pertinax, quòd etiam ſi eccleſia hoc determinaret, nollet credere. Aduerte ſecundò, quòd licet quis ſit tantùm mente hæreticus, non eſt excommunicatus, quia eccleſia non iudicat actum mentis nudum, ſed ſi adiungatur aliquis actus exterior, etiam ſi ſibi tantùm loquatur, incidit Caie. ibi concor.

SI quis autem non crederet etiam quæ ſunt determinata per concilia, vel ſacræ ſcripturam ex ignorantia, vel ſimplicitate, licet erraret, non tamen eſt hæreticus: quia pertinax non eſt. Requiritur autem, quòd ſit baptizatus, & aliquid fidei teneat, aliter cenſeretur infidelis, vel apoſtata: ſecundum Arch. Floren. & omnes huiusmodi ſunt excommunicati ſuprà, Excommunicatio. 9.

VSPECTI de hæreſi, niſi ad arbitrium Episcopi ſe purgarint, poſſunt excommunicari. capit. ad abolendam. de hære. & ſi excommunicationem animo indurato ſuſtinuerint, tunc velut hæretici ſunt condemnandi. c. excommunicamus ele. 1. de hære. lib. 6. Si tamen prius ſpecialiter fuerint requiſiti ad reſpondendum de fide, & ſe de tali ſuſpitione purgent, c. cum contumacia. de hære. libr. 6. Et ſi pro contumacia in cauſa hæreſis fuit excommunicatus, & per annum ſuſtinuit, pro hæretico habetur: ſecundum Panor. in cap. ſin. de pœni. in gloſ. & vt hæreticus punitur. d. c. cum contumacia. Si autè pro alia cauſa fuit excommunicatus, & per annum ſuſtinuit, non pro hæretico, vel de hæreſi conuiſto damnandus eſt: vt in d. c. cum contumacia.